

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСЛУГ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ)

О.В. ГАФУРОВА, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: gafurova.olena@gmail.com

Анотація. У статті проведено науково-теоретичний аналіз законодавства, яким регулюється порядок надання послуг у сфері сільського зеленого туризму особами, які ведуть особисте селянське господарство. Окрема увага приділяється аналізу правового регулювання послуг з тимчасового розміщення (проживання) та харчування туристів.

Зазначається, що з метою сприяння розвитку сільського зеленого туризму та залучення до здійснення такої діяльності власників особистих селянських господарств, на законодавчому рівні мають бути встановлені чіткі критерії для розмежування підприємницької і непідприємницької діяльності в цій сфері. Крім того, необхідно запровадити в органах місцевого самоврядування реєстрацію осіб, які надають послуги сільського зеленого туризму, що дозволить легалізувати вказаний вид діяльності.

Звертається увага, що між власниками засобів розміщення та туристами в письмовій формі укладається договір про надання послуг з тимчасового розміщення. Його можна вважати укладеним з моменту отримання підтвердження особи, яка надає послуги з розміщення (виконавця), про прийняття замовлення та вказівки можливого початку надання такого обслуговування з визначеного часу. Для упорядкування та спрощення такої діяльності, доцільно розробити примірну форму договорів про надання послуг у сфері сільського зеленого туризму.

Піднімається проблема правового регулювання реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів особами, які здійснюють харчування туристів. Автор доходить висновку, що норми Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» щодо реєстрації таких потужностей не розповсюджується на власників особистих селянських господарств.

Ключові слова: сільський зелений туризм, особисте селянське господарство, житловий будинок садибного типу, добровільна категоризація, надання послуг, харчові продукти, оператор ринку, тимчасове розміщення (проживання)

Актуальність.

Останнім часом в Україні досить активно розвивається сільський зелений туризм (далі – СЗТ). Але, як слушно зазначають І.М. Кульчий і А.М. Статівка, велика кількість загальних нормативно-правових актів, які не відображують специфіки зазначених відносин, зумовлюють лише їх фрагментарне правове регулювання, яке супроводжується відсутністю єдиного категоріального апарату та автоматичною заміною понять, що суперечать як вимогам законодавчої техніки, так і усталеному міжнародному досвіду (Кульчий & Статівка, 2018: 273). Відсутність належного правового регулювання відносин у вказаній сфері значно ускладнює надання послуг СЗТ особами, які ведуть особисті селянські господарства (далі – ОСГ). Міністерство аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики) мало надати організаційно-методичну допомогу суб'єктам СЗТ щодо організації діяльності у цій сфері (п. 7 Плану заходів Мінагрополітики України щодо розвитку сільського зеленого туризму на період до 2015 року, затвердженого наказом Мінагрополітики № 24 від 18 січня 2013 р.). Але, вказані заходи так і не були здійсненні. Відповідно, особливої актуальності набуває дослідження порядку надання послуг ОСГ у сфері СЗТ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Теоретичною базою дослідження став науковий доробок таких вітчизняних фахівців у галузі аграрного,

земельного та екологічного права, як В.М. Єрмоленко, І.М. Кульчий, А.М. Статівка, О.М. Туєва та інших.

Мета цієї статті полягає у проведеному науково-теоретичному аналізі законодавства, яким регулюється порядок надання послуг у сфері СЗТ особами, які ведуть ОСГ. Окрема увага приділяється аналізу правового регулювання послуг з тимчасового розміщення (проживання) та харчування туристів.

Результати.

За українським законодавством здійснення діяльності у сфері СЗТ на базі майна ОСГ характеризується рядом особливих ознак, що переважно обумовлені правовим становищем такого господарства. Насамперед, слід зазначити, що ні Закон України від 15 травня 2003 р. «Про особисте селянське господарство» (ст. 1), ні Господарський кодекс України (далі – ГКУ) (ст. 55) не розглядають ОСГ як суб'єкта підприємницької діяльності. Відповідно, надання послуг у сфері СЗТ не вимагає його державної реєстрації у якості такого суб'єкта. На жаль, значною перешкодою на шляху поширення ідеї туризму в сільській місцевості є нерозуміння його принципової відмінності від комерційної туристичної діяльності в законодавчих, урядових та освітянських колах. СЗТ помилково розглядається як сфера туризму, тобто ототожнюється з високоприбутковим бізнесом на урбанізованих територіях з усіма наслідками, що звідси витікають (Собуцький, «Сільський зелений

туризм...»). Тому, на законодавчому рівні мають бути встановлені чіткі критерії для розмежування підприємницької і непідприємницької діяльності в цій сфері. Враховуючи зазначене, слід підтримати проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про особисте селянське господарство» щодо розвитку сільського зеленого туризму (реєстр. № 2232-а), яким передбачається, що така діяльність має обмежуватися виключно: наданням послуг на базі належного на праві власності майна ОСГ; розміщенням туристів у житлових будинках садибного типу, в яких проживають самі господарі з кількістю місць для відпочиваючих не більше 10 («Про внесення змін...», 2015). Аналогічний досвід у сфері регулювання зазначених правовідносин має Республіка Білорусь. У законодавстві країни закріплено, що діяльність фізичних осіб, які зокрема ведуть особисте підсобне господарство на земельних ділянках, що виділені з цієї метою, з надання послуг у сфері агроекотуризму, не є підприємницькою (п. 1 Указу Президента Республіки Білорусь від 9 жовтня 2017 р. № 365 «Про розвиток агроекотуризму») («О развитии агроэкотуризма», 2017). При цьому встановлюється, що загальна кількість кімнат у агроекосадибі не може перевищувати 10 (п. 12).

Діяльність у сфері СЗТ передбачає можливість надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), харчування туристів тощо (ч. 7 ст. 5 Закону України від 15 вересня 1995 р. «Про туризм»).

Розглянемо більш детально, яким чином здійснюється діяльність із надання послуг з тимчасового розміщення (проживання). Порядок її здійснення регулюється Постановою КМУ від 15 березня 2006 р. № 297. Цим

нормативним документом послуги з тимчасового розміщення визначаються як діяльність юридичної та фізичної особи з надання місця для ночівлі у засобі розміщення за плату, а також інша діяльність, пов'язана з тимчасовим розміщенням (проживанням), передбачена законом (п. 3). У свою чергу Законом України «Про туризм» до послуг, пов'язаних з тимчасовим розміщенням віднесено послуги з обслуговування жилого приміщення (номера), харчування (ресторанне обслуговування), збереження майна і багажу проживаючого, а також інші послуги, надані залежно від категорії готелю (ст. 22). Вказані послуги відпочиваючі можуть отримати, зокрема, в індивідуальних засобах розміщення, тобто житлі, в якому за плату або безоплатно надається обмежена кількість місць (менш як 30). У такому засобі одиниці розміщення (кімнати, житло) повинні бути відокремлені одна від одної (п. 2 Порядку). При цьому, фізичні особи – власники або орендарі індивідуальних засобів розміщення надають послуги з тимчасового розміщення (проживання) без державної реєстрації їх як суб'єктів підприємницької діяльності (п. 7).

Відповідно, фізичні особи, які ведуть ОСГ, як правило, надають послуги в індивідуальних засобах розміщення. У якості останнього виступає сільський будинок – приватний будинок на території ОСГ, де можуть надавати послуги харчування або умови для самостійного готування їжі переважно із продуктів ОСГ (пп. 6.11 п. 6 ДСТУ 4527:2006 «Національний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення») (далі – ДСТУ 4527:2006) («Національний стандарт України...», 2006). Однак, вказане по-

няття є загальним та не містить жодних вимог до такого типу будинків. Адже, житло, яке використовується для надання послуг з тимчасового розміщення, має відповідати: вимогам державних будівельних норм під час проектування та будування; вимогам безпеки технічної експлуатації будинків, споруд і устаткування, встановленим нормативними документами; вимогам, що гарантують особисту безпеку туристів і збереження їхнього майна.

Слід зазначити, що у законодавстві відсутній єдиний підхід до визначення житла, яке використовується для надання послуг з тимчасового розміщення. Цивільний кодекс України (далі – ЦКУ) (ст. 380), Податковий кодекс України (далі – ПКУ) та Закон України «Про особисте селянське господарство» (ст. 6) оперують поняттям «житловий (жилий) будинок». Крім того, ПКУ введено поняття «житловий будинок садибного типу», під яким розуміється житловий будинок, розташований на окремій земельній ділянці, який складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень (ст. 14). У ДБН В.2.2-15-2005 «Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення», затверджених Наказом Держбуду України від 18 травня 2005 р. № 80, наводиться визначення «сільський садибний будинок» – односімейний житловий будинок загальною площею, як правило, до 250 м², розташований на земельній ділянці у сільській місцевості разом зі спорудами господарського призначення, садом і городом (Додаток Б ДБН В.2.2-15-2005 «Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення»). Також законодавець застосовує поняття «індивідуальний

(садибний) житловий будинок» – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, установлених законом, іншими нормативно-правовими актами, поверховість якої не повинна перевищувати чотирьох поверхів, призначена для постійного в ній проживання, яка складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень, і прибудова до неї (п. 2 Порядку проведення технічного обстеження і прийняття в експлуатацію індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, будівель і споруд сільськогосподарського призначення, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1), збудовані на земельній ділянці відповідного цільового призначення без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку від 3 липня 2018 р. № 158. При цьому, слід звернути увагу, що Закон України від 17 жовтня 1990 р. «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» містить норму, згідно з якою розміри індивідуальних житлових і господарських споруд на селі не обмежуються (ст. 11). Враховуючи вищезазначене та з метою приведення ДСТУ 4527:2006 у відповідність із нормами ЦКУ (ст. 380), ПКУ (ст. 14) та Закону України «Про особисте селянське господарство» (ст. 6), вважаємо за необхідне викласти підпункт 6.11 вказаного документу в такій редакції: «6.11. Житловий будинок садибного типу – будівля капітального типу, споруджена з дотриманням вимог, установлених законом, іншими нормативно-правовими актами, роз-

ташована у сільській місцевості, призначена для постійного в ній проживання, яка складається із житлових та допоміжних (нежитлових) приміщень. Може використовуватися для надання послуг з тимчасового розміщення туристів та їх харчування (переважно із продуктів, що вирощені або вироблені у господарстві власника). Підпункт 6. 12 виключити».

Законодавством Республіки Білорусь встановлено обов'язок осіб, які надають послуги у сфері агроекотуризму, до початку їх здійснення, сплатити відповідний збір та направити письмове повідомлення (з зазначенням дати початку проведення такої діяльності) в районний виконавчий комітет за місцем знаходження агроекосадиби (п. 7 Указу Президента Республіки Білорусь «Про розвиток агроекотуризму»). Запровадження подібного порядку реєстрації осіб, які надають послуги у сфері СЗТ (для власників ОСГ без сплати збору) дозволить легалізувати такий вид діяльності.

Діяльність у сфері СЗТ безпосередньо пов'язана із необхідністю забезпечення безпеки відпочиваючих та наданням їм якісних послуг. На жаль, вищезазначені послуги не підлягають обов'язковій сертифікації. На сьогоднішній день, згідно з Програмою добровільної категоризації «Українська гостинна садиба», ГО «Спілка сприяння розвитку сільсько-го зеленого туризму в Україні» здійснює добровільну категоризацію шляхом присвоєння засобам розміщення однієї з чотирьох категорій (від базової до третьої) («Оновлена Програма добровільної категоризації...»). Як слушно зазначає О.М. Туєва, жодних правових наслідків вона не має, адже законодавством не внормована як обов'язкова умова цієї діяльності. Як

наслідок це не спонукає власників таких об'єктів брати участь у вказаних програмах (Туєва, 2017).

Обслуговування у сфері сільсько-го зеленого туризму здійснюється на підставі договору. Аналіз норм ЦКУ дозволив встановити, що між власниками засобів розміщення та туристами укладаються договір про надання послуг з тимчасового розміщення. Правове регулювання відносин в зазначеній сфері здійснюється на підставі ЦКУ (ст.ст. 901–907 «Послуги. Загальні положення»). Враховуючи, що правочини фізичних осіб між собою на суму, що перевищує у двадцять і більше разів розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, тобто 340 грн. (ст. 208 ЦКУ), мають вчинятися у письмовій формі, договори про надання послуг з тимчасового розміщення укладаються саме в такій формі. Причому, правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо його зміст зафіксований в одному або кількох документах, у листах, телеграмах, якими обмінялися сторони, а також якщо воля сторін виражена за допомогою телетайпного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку (ст. 207). Такий договір можна вважати укладеним з моменту отримання підтвердження особи, яка надає послуги з розміщення (виконавця), про прийняття замовлення та вказівки можливого початку надання такого обслуговування з визначеного часу.

Взагалі, у науковій літературі звертається увага на необхідність укладення договору про надання послуг у сфері СЗТ. За цим договором сільськогосподарський товаровиробник (виконавець) зобов'язується надати туристу (замовнику) послуги, а турист зобов'язаний оплатити їх. На думку

О.М. Туєвої, договір повинен визначати перелік туристичних послуг, умови їх надання, вимоги до якості послуг, порядок розрахунків за отримані послуги, права та обов'язки сторін та їх відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору (Туєва, 2016). Слід звернути увагу, що у Республіці Білорусь постановою Ради Міністрів Республіки Білорусь від 29 червня 2006 р. № 818, затверджено форму Договору про надання суб'єктом агроекотуризму послуг агроекотуристам («Типовой договор на оказание услуг...», 2006). Нею, зокрема, встановлені права та обов'язки сторін, якість та обсяг послуг у цій сфері, вартість послуг і порядок розрахунків, відповідальність сторін. Такі договори мають зберігатися суб'єктами агроекотуризму не менш ніж три роки після проведення податковими органами перевірки дотримання податкового законодавства (п. 6 Указу Президента Республіки Білорусь «Про розвиток агроекотуризму»). Таким чином, вказані договори, враховуючи їх особливі структурні елементи (предмет, сторони, зміст тощо), необхідно віднести до аграрних нормативних договорів, які базуються на нормах аграрного законодавства (Аграрне право України, 2010: 68).

Як вже зазначалося вище, члени ОСГ мають право не тільки реалізо-

увати вироблену сільськогосподарську продукцію туристам, а й надавати послуги з їх харчування. При цьому вони зобов'язані дотримуватися чинних нормативів щодо якості та безпечності харчової продукції, санітарних, екологічних та інших вимог згідно із законодавством (зокрема ветеринарно-санітарних правил утримання птиці¹, подвірного забою тварин², ветеринарно-санітарних вимог до виробників сирого товарного молока³; державних санітарних норм до питної води, призначеної для споживання людиною⁴ тощо).

Сьогодні власники ОСГ, які надають послуги з харчування туристів, стикаються із проблемою реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів (далі – ХП), що передбачено Законом України від 23 грудня 1997 р. «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Так, державній реєстрації підлягають потужності, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу (п. 1 ст. 25). На таких потужностях можуть здійснюватися наступні види діяльності: первинне виробництво харчових продуктів тваринного походження (далі – ХПТП), а також пов'язана з ним діяльність; транспортування та зберігання ХПТП; виробництво та/або зберігання ХП, інгредієнтами

¹ Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог утримання птиці в особистих селянських господарствах: Наказ Міністерства аграрної політики України від 19 грудня 2006 р. № 100.

² Про затвердження Ветеринарно-санітарних правил для боєнь, забійно-санітарних пунктів господарств та подвірного забою тварин: Наказ Міністерства аграрної політики України від 14 січня 2004 р. № 4.

³ Про затвердження Ветеринарних та санітарних вимог до особистих селянських господарств виробників сирого товарного молока: Наказ Міністерства аграрної політики України від 21 березня 2002 р. № 336.

⁴ ДСанПіН «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10): Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 р. № 400.

яких є виключно продукти рослинного походження та/або перероблені продукти тваринного походження; експлуатація закладів громадсько-го харчування (п. 2 ст. 23).

Щоб встановити, чи розповсюджуються зазначені законодавчі вимоги на власників ОСГ, які здійснюють харчування туристів, проаналізуємо правові ознаки такого господарства. По-перше, Закон України «Про особисте селянське господарство» передбачає, що вказані господарства діють лише з метою задоволення особистих потреб їх членів шляхом виробництва, переробки і споживання сільськогосподарської продукції, реалізації її надлишків та надання послуг з використанням майна такого господарства, у т.ч. й у сфері СЗТ (ст. 1). А дія Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» не поширюється на харчові продукти, призначені (вироблені) для особистого споживання (п. 2 ст. 3). По-друге, вказаним Законом встановлено, що до операторів ринку ХП відноситься суб'єкт господарювання, який провадить діяльність з метою або без мети отримання прибутку та в управлінні якого перебувають потужності, на яких здійснюється первинне виробництво, виробництво, реалізація та/або обіг ХП та/або інших об'єктів санітарних заходів (п. 1 ст. 1). Але, як вже зазначалося вище, ГКУ не розглядає у якості суб'єктів господарювання ні ОСГ, ні його членів (ст. 55). По-третє, за виробництво та/або обіг ХП з використанням незареєстрованої потужності, якщо обов'язковість її державної реєстрації встановлена законом, юридична відповідальність покладається лише на юридичних осіб, та на фізичних осіб - підприємців (п. 1 ст. 65 Закону України від 18 травня

2017 р. «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»). Тобто, фізичні особи – члени ОСГ, які надають послуги з харчування туристів без державної реєстрації потужностей, не можуть бути притягнені до юридичної відповідальності.

Враховуючи, вищезазначене, а також те, що, в члени ОСГ не здійснюють підприємницьку діяльність, харчування туристів відносяться до послуг, пов'язаних з тимчасовим розміщенням (ст. 20 Закону України «Про туризм») та надаються вони у кухнях житлових будинків, де харчуються самі господарі, вважаємо, що вимога Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» щодо реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу ХП не розповсюджується на власників ОСГ.

Висновки і перспективи.

З метою сприяння розвитку СЗТ та залучення до здійснення такої діяльності власників ОСГ, на законодавчому рівні мають бути встановлені чіткі критерії для розмежування підприємницької і непідприємницької діяльності в цій сфері. Крім того, необхідно запровадити в органах місцевого самоврядування реєстрацію осіб, які надають послуги СЗТ, що дозволить легалізувати вказаний вид діяльності. Слід звернути увагу, що між власниками засобів розміщення та туристами в письмовій формі укладається договір про надання послуг з тимчасового розміщення. Його слід вважати укладеним з моменту отримання підтвердження виконав-

ця, про прийняття замовлення та вказівки можливого початку надання такого обслуговування з визначеного часу. Для упорядкування та спрощення такої діяльності, доцільно розробити примірну форму договорів про надання послуг у сфері СЗТ.

Список використаних джерел

1. Аграрне право України: підручник. За ред. В.М. Єрмоленка. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 608 с.
2. ДСТУ 4527:2006 «Національний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення». URL: <https://hihostels.com.ua/sites/default/files/hostely/dstu4527.pdf>
3. Кульчій І.М., Статвіка А.М. Правове забезпечення сільського туризму як напрямку диверсифікації сільських територій. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колектив. монограф. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 260–284.
4. Оновлена Програма добровільної категоризації у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба». URL: https://www.greentour.com.ua/postluga/programm_kategory
5. Проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про особисте селянське господарство» щодо розвитку сільського зеленого туризму від 2 липня 2015 р. № 2232а. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55828
6. Собоуцький С. Сільський зелений туризм: перспективи розвитку. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/90010301>
7. Типовой договор на оказание услуг в сфере агротуризма: постановление Совета Министров Республики Беларусь от 29 июня 2006 г. № 818. URL: <https://www.mst.by/uploads/folderForLinks/post-sm-818>

8. Туєва О.М. Правові умови забезпечення діяльності у сфері сільського зеленого туризму. 2017. URL: http://par.in.ua/3_2017/31.pdf
9. Туєва О.М. Сільський зелений туризм як категорія аграрного права. 2016. URL: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo04/part_1/24.pdf
10. О развитии агротуризма: Указ Президента Республики Беларусь от 9 октября 2017 г. № 365. URL: <http://president.gov.by>

References

1. Agrarne pravo Ukrainy [Agrarian law of Ukraine] (2010). Za red. V.M., Yermolenka. Kyiv: Yurinkom Inter, 608 (in Ukrainian).
2. DSTU 4527:2006 «Natsionalnyi standart Ukrainy. Posluhy turystychni. Zasoby rozmishchennia. Terminy ta vyznachennia» [«National standard of Ukraine. Tourist services. Placement facilities. Terms and definitions»] (2006). Available at: <https://hihostels.com.ua/sites/default/files/hostely/dstu4527.pdf> (in Ukrainian).
3. Kulchii, I.M. & Statvika, A.M. (2018). Pravove zabezpechennia silskoho turizmu yak napriamku dyversyfikatsii silskykh terytorii. Aktualni problemy pravovoho rehuliuвання ahrarnykh, zemelnykh, ekolohichnykh ta pryrodoresursnykh vidnosyn v Ukraini [Legal support of rural tourism as a direction of diversification of rural territories. Actual problems of legal regulation of agrarian, land, ecological and natural resources relations in Ukraine]. Odesa: Vydavnychii dim «Helvetyka», 260–284 (in Ukrainian).
4. Onovlena Prohrama dobrovolnoi katehoryzatsii u sferi silskoho zelenoho turizmu «Ukrainska hostynna sadyba» [Voluntary categorization program in the field of rural green tourism «Ukrainian hospitality estate»]. Available at: https://www.greentour.com.ua/postluga/programm_kategory (in Ukrainian).
5. Proekt Zakonu Ukrainy pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro osobyste selianske hospodarstvo» shchodo rozvytku silskoho zelenoho turizmu 2.07.2015 № 2232a

- [Draft Law of Ukraine on Amendments to the Law of Ukraine «On Personal Peasant Farming» on the Development of Rural Green Tourism] (2015). Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55828 (in Ukrainian).
6. Sobutskiy, S. Silskyi zelenyi turizm: perspektyvy rozvytku [Rural green tourism: prospects for development]. Available at: <http://www.visnuk.com.ua> (in Ukrainian).
  7. Typovoi dohovor na okazanye usluh v sfere ahroekoturizma [Model agreement for the provision of agricultural tourism services] (2006): postanovlenye Soveta Mynystrov Respublyky Belarus 29.06.2006 № 818. Available at: <https://www.mst.by/uploads>folderForLinks>post-sm-818> (in Russian).
  8. Tuieva, O.M. (2017). Pravovi umovy zabezpechennia diialnosti u sferi silskoho zelenoho turyzmu [Legal conditions for providing activities in the field of rural green tourism]. Available at: http://pap.in.ua/3_2017/31.pdf (in Ukrainian).
  9. Tuieva, O.M. (2016). Silskyi zelenyi turizm yak katehoriia ahrarynoho prava [Rural green tourism as a category of agrarian law]. Available at: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo04/part_1/24.pdf (in Ukrainian).
  10. O rozvyttyi ahroekoturizma [On the development of agro-ecotourism] (2017): Ukaz Prezydenta Respublyky Belarus 9.10.2017 № 365. Available at: <http://president.gov.by> (in Russian).

O.V. Hafurova (2019). Legal regulation of Rural Green Tourism services (on example of private peasant farms). Law. Human. Environment, 10(4): 20-28.

<https://doi.org/10.31548/law2019.04.003>

Summary. The article deals with the scientific-theoretical analysis of the legislation governing the provision of services in the field of rural green tourism by the persons conducting the private peasant farms. Particular attention is paid to the analysis of legal regulation of services for temporary accommodation (residence) and catering (feeding) for tourists.

It is noted that in order to promote the development of rural green tourism and to attract the owners of private peasant farms to such activities, clear criteria should be established at the legislative level for differentiation between entrepreneurial and non-entrepreneurial activities in this field. In addition, it is necessary to introduce in the local self-government bodies the registration of persons providing rural green tourism services, which will allow to legalize the specified type of activity.

Attention is drawn to the fact that a written agreement is signed between the owners of the accommodation facilities and the tourists for the provision of temporary accommodation services. It can be considered concluded from the moment of receipt of confirmation of the person providing the placement services (contractor), that the order has been accepted and an indication of the possible start of provision of such service from a certain time. In order to streamline and facilitate such activities, it is advisable to develop an appropriate form of agreements for the provision of services in the field of rural green tourism.

The problem of legal regulation of registration of capacities for the production and / or circulation of food products by tourists catering is raised. The author concludes that the provisions of the Law of Ukraine «On Basic Principles and Requirements for Food Safety and Quality» regarding the registration of such facilities do not apply to the owners of private peasant farms.

Keywords: rural green tourism, private peasant farms, residential house of the manor type voluntary categorization, provision of services, food, market operator, temporary accommodation (residence)